12/04/2021

ΝΕΑΠΟΛΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ: Ημερίδα για τον Πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πέτρας και Χερρονήσου

Μια ενδιαφέρουσα διαδικτυακή ημερίδα για την συμβολή του Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄ στον συντονισμό και την οργάνωση της Εθνικής Παλιγγενεσίας, αλλά και στην καλλιέργεια των Γραμμάτων και της Παιδείας του Γένους μας διοργάνωσε η Ιερά Μητρόπολη Πέτρας και Χερρονήσου το Σάββατο 10 Απριλίου, επί τη μνήμη του Ιερομάρτυρος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Είναι η τρίτη κατά σειρά εκδήλωση που διοργανώνεται εφέτος, προνοία του Σεβασμ. Μητροπολίτου κ. Γερασίμου, στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων που έχουν προγραμματισθεί για τον επετειακό εορτασμό της συμπληρώσεως 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επαναστάσεως του 1821.

Το πρωί του Σαββάτου 10 Απριλίου, μνήμη του Ιερομάρτυρος Γρηγορίου Ε΄, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τελέσθηκε στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Μεγάλης Παναγίας Νεαπόλεως Θεία Λειτουργία, ιερουργούντος του Σεβασμ. Μητροπολίτου κ. Γερασίμου.

Τον Θείο Λόγο κήρυξε ο Πανοσιολ. Αρχιμ. Ευγένιος Καρακωνσταντάκης, Γραφεύς της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης. Ο π. Ευγένιος ανεφέρθη στην προσωπικότητα και το αγωνιστικό φρόνημα του Εθνομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄ κατά την έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης, λέγοντας: «Όπως περιγράφει ο ανιψιός-βιογράφος του, ο Γρηγόριος ήταν «περί τήν τροφήν ὀλιγαρκής καί ἀσκητικός. Πλήρης δέ ὤν τῆς θείας ἀγάπης, ὑπῆρχεν ἀκάματος καί εἰς τόν ἱερόν ἀγῶνα τῆς προσευχῆς. Τήν προσευχήν εἶχε καί τροφήν καί τρυφήν τῆς φιλοθέου ψυχῆς αὐτοῦ καί ὁδηγόν εἰς τά πρακτέα καί σύντροφον εἰς τούς ἀγῶνας τῶν πατριαρχικῶν μεριμνῶν». Ήταν κοσμημένος με πολλές αρετές ακόμα· την ελεημοσύνη, την πραότητα, την τιμιότητα. Μνημονεύονται πολλά περιστατικά για την παροιμιώδη αγάπη που επεδείκνυε σε όποιον είχε ανάγκη.

Φιλομαθής εκ φύσεως, θέλησε να κάνει κοινωνούς της πνευματικής καλλιέργειας και τους συνανθρώπους του. Από την εποχή που ήταν ακόμη αρχιδιάκονος στη Σμύρνη καταπιάστηκε με την έκδοση πατερικών συγγραμμάτων, μεταφρασμένων στην καθομιλουμένη, έργο το οποίο συνέχισε και ως πατριάρχης. Ο Γρηγόριος αντιπαρατέθηκε στην ισοπεδωτική αθεΐα και τις μυστικιστικές παραφυάδες του Διαφωτισμού και όχι στην προώθηση της παιδείας, για την οποία ο ίδιος μόχθησε πολύ».

Η περίοδος όμως κατά την οποία φάνηκαν οι αρετές του ανδρός ως Εθνάρχου ήταν κατά την τρίτη πατριαρχία του, από το 1818 έως το 1821. Το αμέσως προηγούμενο διάστημα είχε προηγηθεί η μύηση του Πατριάρχου στα σχέδια της Φιλικής Εταιρείας από τον Ιωάννη Φαρμάκη. Όπως ο ίδιος ομολογούσε μετέπειτα, θέλησε να κατηχήσει τον Πατριάρχη Γρηγόριο που βρισκόταν τότε εξόριστος στο Άγιο Όρος, ο οποίος έδειξε ζωηρό ενδιαφέρον και ενθουσιασμό.

Στο Επιτελείο του Γρηγορίου περιλαμβάνονται πολλοί Φιλικοί, όπως ο ιδιαίτερος γραμματέας του Γεώργιος Αφθονίδης και οι Μητροπολίτες Εφέσου Διονύσιος και Δέρκων Γρηγόριος, ενώ η πυκνότατη αλληλογραφία του με επισκόπους και οπλαρχηγούς στην Στερεά Ελλάδα και Πελοπόννησο δείχνουν ότι εκείνος δίνει τις κατευθυντήριες γραμμές.

Είναι πολύ συγκινητικό το μήνυμα που ζητά να μεταφέρει ο Ιωάννης Παπαρρηγόπουλος στις αρχές του 1821 προς τους Φιλικούς, τους Αρχιερείς και τους οπλαρχηγούς: Εὔχομαι εἰς ὅλους ὁμόνοιαν, αὐταπάρνησιν ὅλων τῶν παθῶν, ἀπόφασιν σταθεράν καί ἀμετάτρεπτον τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ. Ἐγώ θέλω προσπαθῶ νά διατηρῶ τούς ἐχθρούς εἰς εἰρηνικάς ἐλπίδας, διά νά ἐμποδισθῇ ὅσον δυνατόν ἡ τρομερά σφαγή, καί νά ἑτοιμασθοῦν ὅσον δυνατόν οἱ ἡμέτεροι, εἰς τήν παρά Θεοῦ ἀπόφασιν».

Στην Θεία Λειτουργία παρέστη ο Δήμαρχος Αγίου Νικολάου κ. Αντώνιος Ζερβός.

Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα του Εκκλησιαστικού Πνευματικού Κέντρου του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού Μεγάλης Παναγίας διαδικτυακή ημερίδα για τον Πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄, τηρουμένων των πρωτοκόλλων υγιεινής και προστασίας που είναι επιβεβλημένα για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας.

Πρώτος ομιλητής της ημερίδας ήταν ο Σεβ. Μητροπολίτης κ. Γεράσιμος, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Η αλήθεια πίσω από τους αφορισμούς της Επαναστάσεως του 1821 από τον Πατριάρχη Γρηγόριο τον Ε΄». «Ο Άγιος Γρηγόριος ο Ε΄ είναι ο Πατριάρχης που συντόνισε και οργάνωσε την προετοιμασία της Επανάστασης και έμεινε στις επάλξεις του καθήκοντος και του χρέους μέχρι τέλους. Με το αίμα του πότισε το δένδρο της ελευθερίας, αφήνοντας κατάπληκτο τον κόσμο όλο όχι ως ο προδότης και «φονεύς» του Γένους, αλλά ως «έφορος θείων και ανθρωπίνων πραγμάτων», ανέφερε συνοψίζοντας την πολύτιμη προσφορά του Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄ στον επαναστατικό αγώνα.

Εν συνεχεία, ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης ανέλυσε το περιεχόμενο των «αφοριστικών» κειμένων του Πατριάρχου και τεκμηρίωσε με τρόπο απολύτως κατανοητό για ποιους λόγους η ομόφωνη σχεδόν θεώρηση της σύγχρονης επιστημονικής ιστοριογραφίας ότι ο αφορισμός εξέφραζε το φρόνημα της Εκκλησίας και τις πεποιθήσεις του Πατριάρχου, είναι εσφαλμένη.

«Ο Άγιος Ιερομάρτυς Γρηγόριος ο Ε΄, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως είναι ένα από τα επισημότερα θύματα της παρατεινόμενης ιδεολογικής αδιαλλαξίας του εκσυγχρονιστικού αναχρονισμού, μιας τάσης που αναπτύσσεται στην ιστορική έρευνα από τα τέλη του 19ου αιώνα και επιχειρεί την ερμηνεία του παρελθόντος με κριτήρια του παρόντος. Η ερμηνεία της στάσης του στον Αγώνα απαιτεί επαρκή γνώση της εποχής (ιστορικά, κοινωνιολογικά, πολιτικά, διπλωματικά). Ο σοφός Γενάρχης γνώριζε πολύ καλά τους αρνητικούς παράγοντες, που απειλούσαν κάθε επαναστατική σκέψη (Ιερά Συμμαχία, Τσάρος, προηγούμενες οικτρές αποτυχίες, π.χ. 1790), γι' αυτό και δεν προέβη σε κάποια παρακωλυτική ή αποτρεπτική ενέργεια απέναντι στον Αγώνα. Δεν μπορεί κανείς, ούτε από τους εχθρούς του, να τον κατηγορήσει ότι είχε λιγότερη σύνεση από εκείνη του Καποδίστρια και του Κοραή, που ήσαν τελείως αρνητικοί στα σχέδια εξεγέρσεως, η δε αλληλογραφία του είναι σαφώς θετική και φανερώνει την εσωτερική συμμετοχή του στα σχέδια της Φιλικής Εταιρείας».

Τον λόγο έλαβε ο Αιδεσιμολ. Πρωτ. Κωνσταντίνος Χαλκιαδάκης, Κληρικός-Θεολόγος Καθηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄ ως φορέας του πατερικού φρονήματος».

Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με την ομιλία του κ. Εμμανουήλ Χαλκιαδάκη, Δρα Ιστορίας, Διδάσκοντα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και Συνεργάτη Κ.Ε.Σ. Χάρβαρντ, με θέμα: «Ο Πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄ και η Παιδεία του Γένους».

Στο πέρας της εκδήλωσης οι ομιλητές απάντησαν σε ερωτήματα των τηλεθεατών, εμπλουτίζοντας τις γνώσεις τους και αποκαθιστώντας την ιστορική αλήθεια

υ Ε΄ που

Οικουμενικον Πατριαρχειον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Οικουμενικον Πατριαρχειον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ